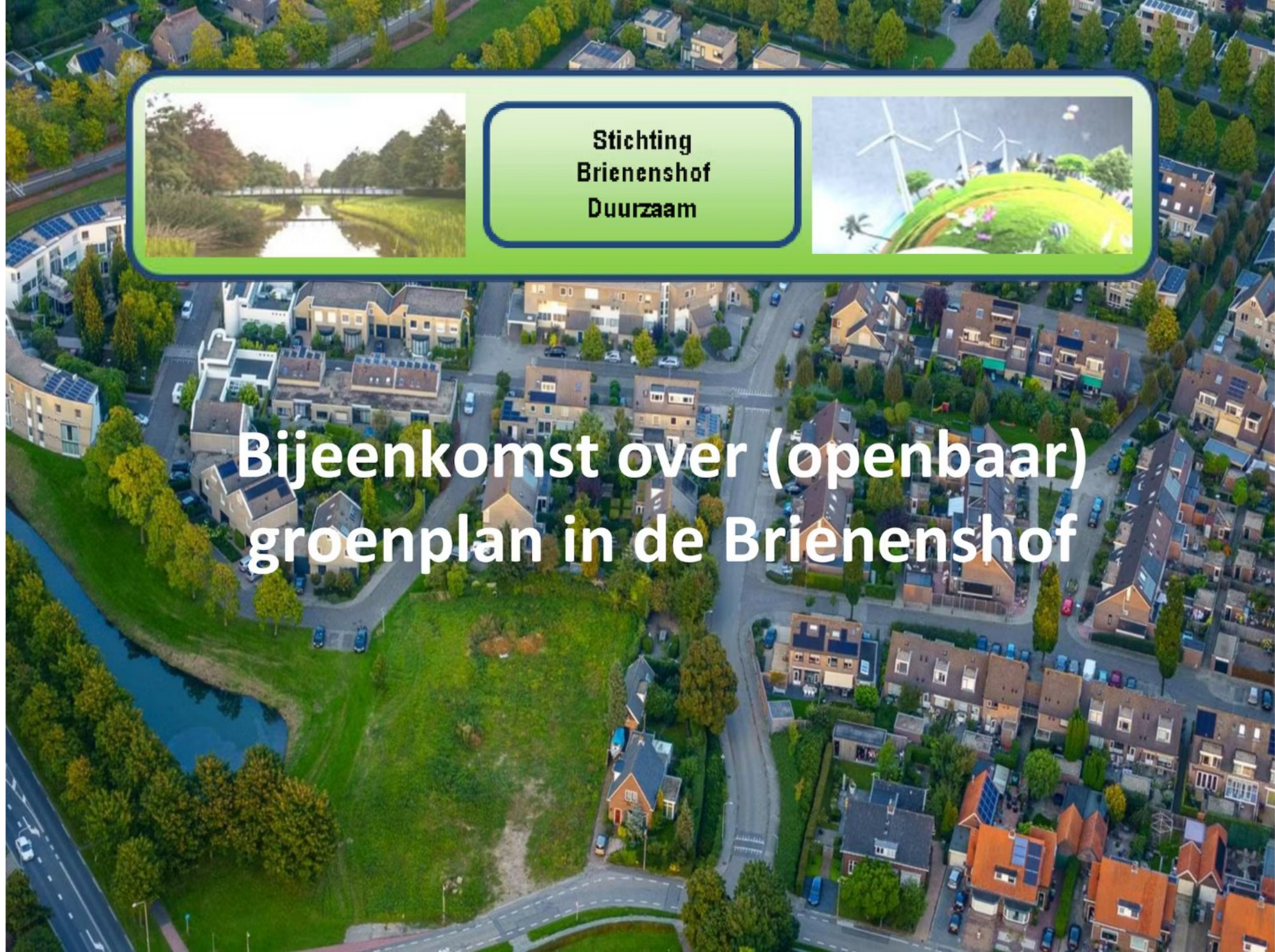

Stichting
Brienenshof
Duurzaam

Bijeenkomst over (openbaar) groenplan in de Brienenshof

Aanleiding voor dit onderwerp:

- Klimaatverandering
- Rondwandeling door de wijk
- Informatievond januari 2023 over openbaar groen
- Overbetuwe Doet

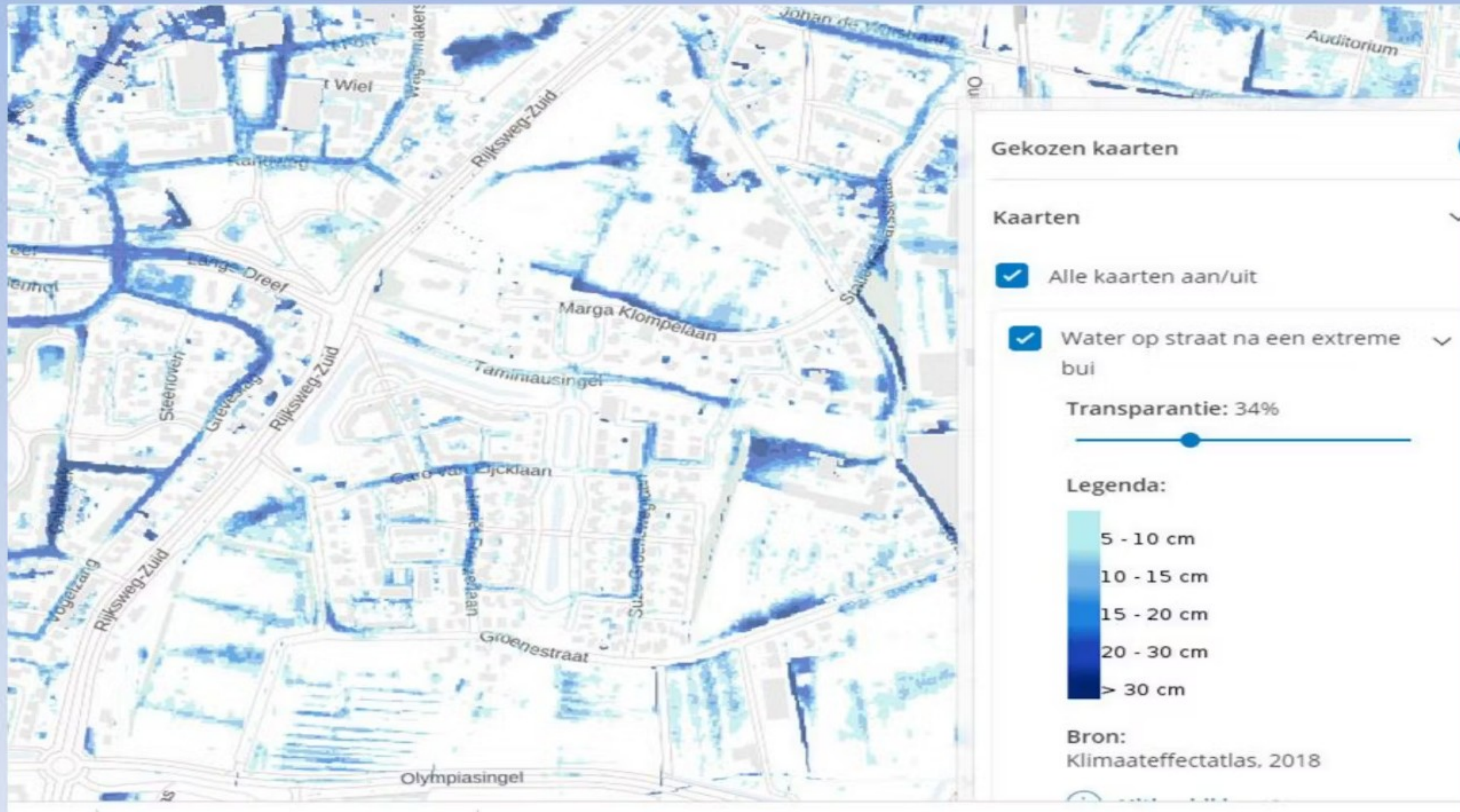
Agenda van vanavond:

- Wateroverlast, hittestress en groen
- Koen van Hulst over het gemeentelijke beleid
- Het openbaar groen in de Brienenshof
  - Drie locaties
  - Vormgeving van de aanpak
- De rol van bewoners hierbij
- Hoe nu verder?

Instructions

Water op straat

Als het hard regent, waar komt water op straat te staan en hoe diep?

Wat kun je in jouw tuin doen om wateroverlast te beperken?

dijk aanleggen

Regenton

Bestrating verwijderen

Vijver aanleggen

Wat stenen eruit en klei
afgraven

Stenen vervangen door
groen

Stenen/tegels verwijderen

Stenen eruit

Wat kun je in jouw tuin doen om wateroverlast te beperken?

Stenen eruit
Drainage
Tuin
ophogen

Tegels wippen

Open deur, minder stenen,
mee groen

Tegels wippen

Mogelijke antwoorden bij Mentimeter vraag 1:

Dakgoten schoonmaken

Regenwater tegenhouden

Water in de bodem laten zakken > weinig stenen

Regenwater bergen > vijver, wadi

Vergroenen

Regenpijp afkoppelen

Regenton

Grindgat

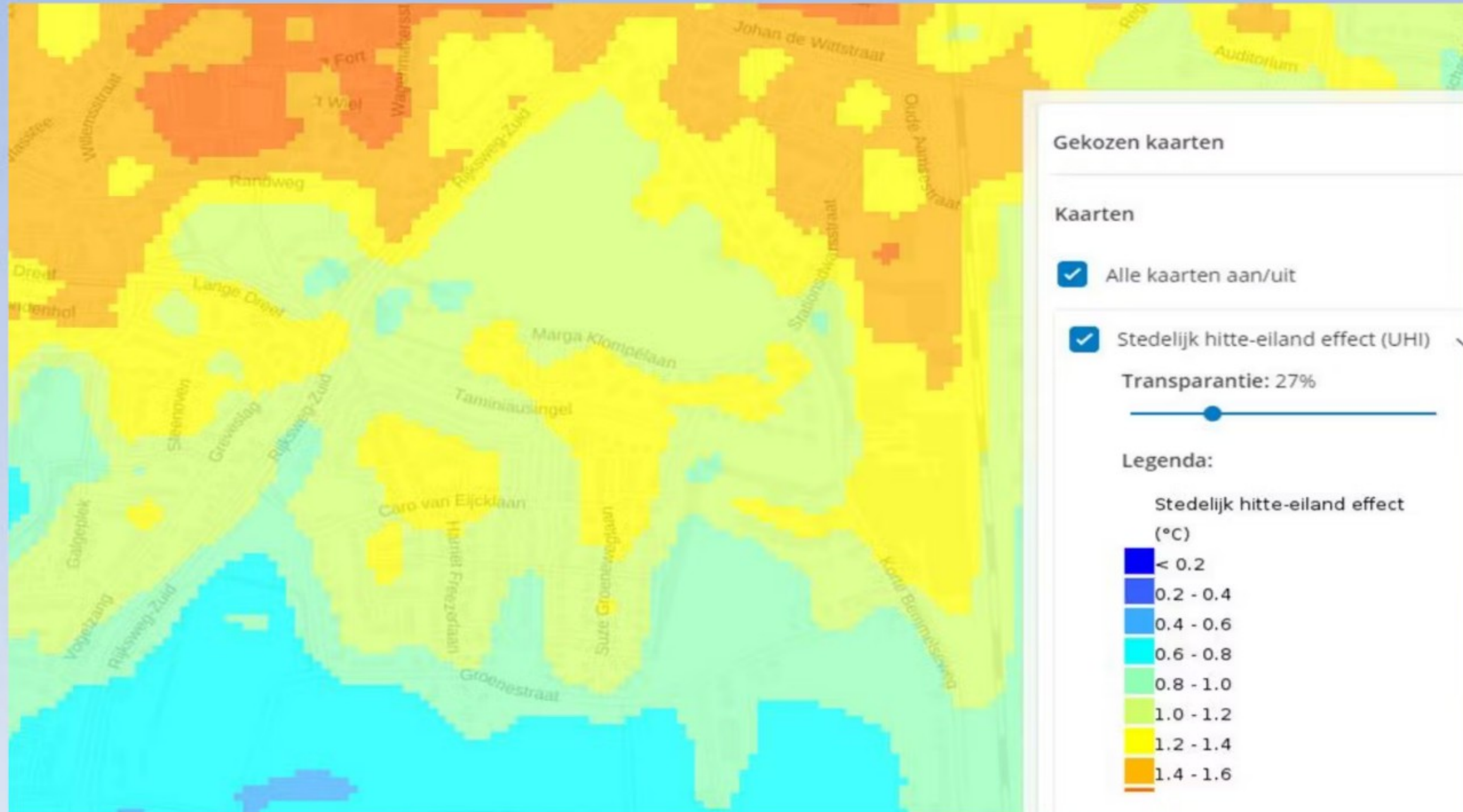
Groendak

Verzekeren opstal en inboedel

Hittekaart

In steden is het heter dan in omliggende dorpen en op het platteland.
Hoe warm wordt het bij ons in de buurt?

Wat kunnen we doen om de hittestress te verminderen?

Bomen bomen bomen

Bomen planten

Grote bomensoort planten

bomen planten groen
aanbrengen

Groen aanbrengen

Binnen blijven met
gordijnen dicht

Bomen planten

Schaduwplekken

Wat kunnen we doen om de hittestress te verminderen?

Wate,bv vijversBomen

gratis parasol

Groen is goed voor de
mens

tegen de warmtestaat
vrolijker in de wijk

Lagere CO2. Schaduw.
Biodiversiteit.

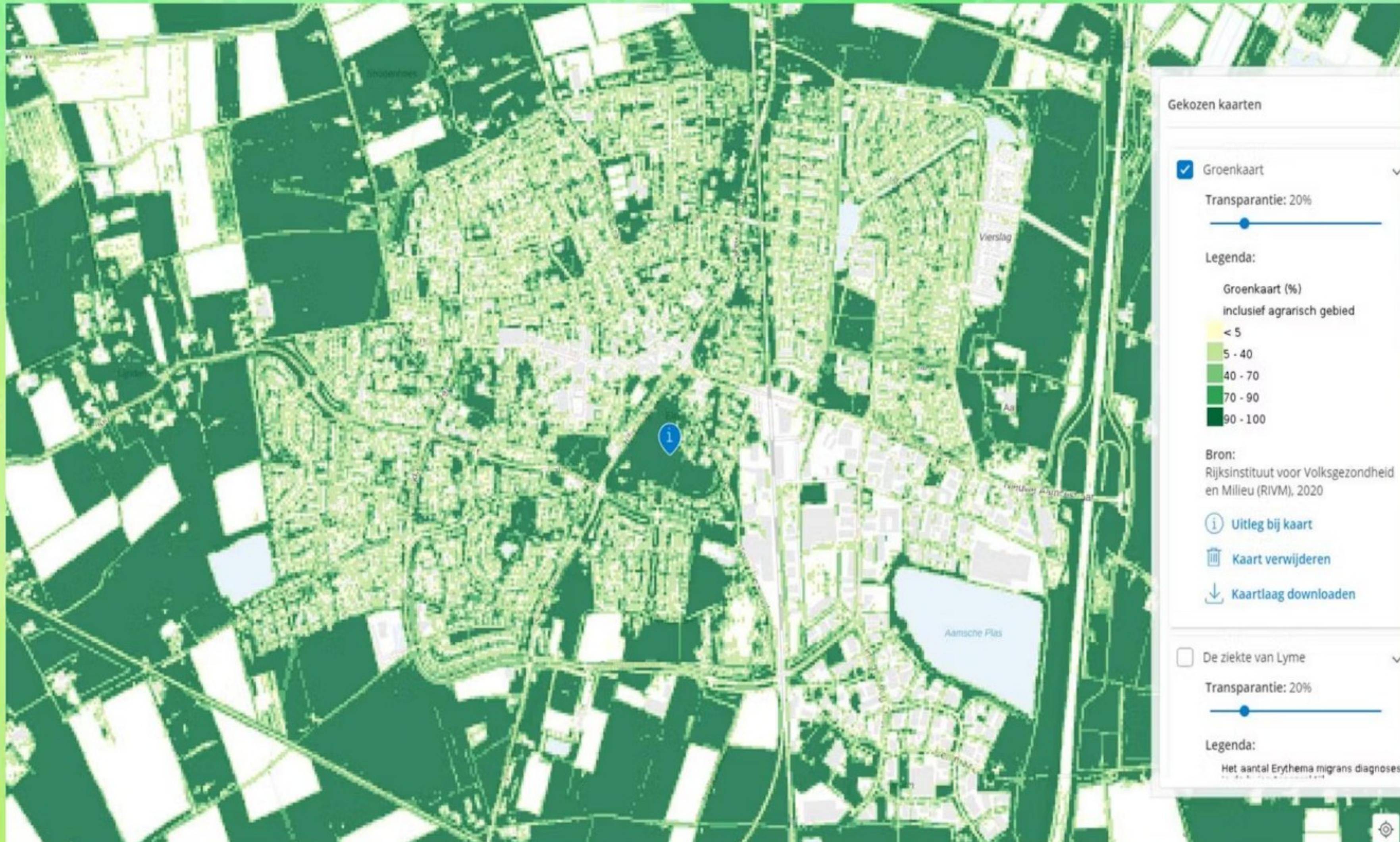

10

Groenkaart

Hoe groen is Elst/Brienenshof? Onze wijk is voor 32% met groen bedekt. Meer informatie: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

Waarom is groen belangrijk, denk je? (gebruik steekwoorden)

18 responses

Mogelijke antwoorden bij wordcloud groen:

Verbeter het milieu

Meer biodiversiteit

Vermindert luchtvervuiling

Zorgt voor waterberging

Dempt geluid

Verkoelt in warmteperioden

Groenbeheer

Gemeente Overbetuwe

Groenbeheer

Koen van Hulst

- Groenbeheer
- Hondenbeleid
- Speelbeheer

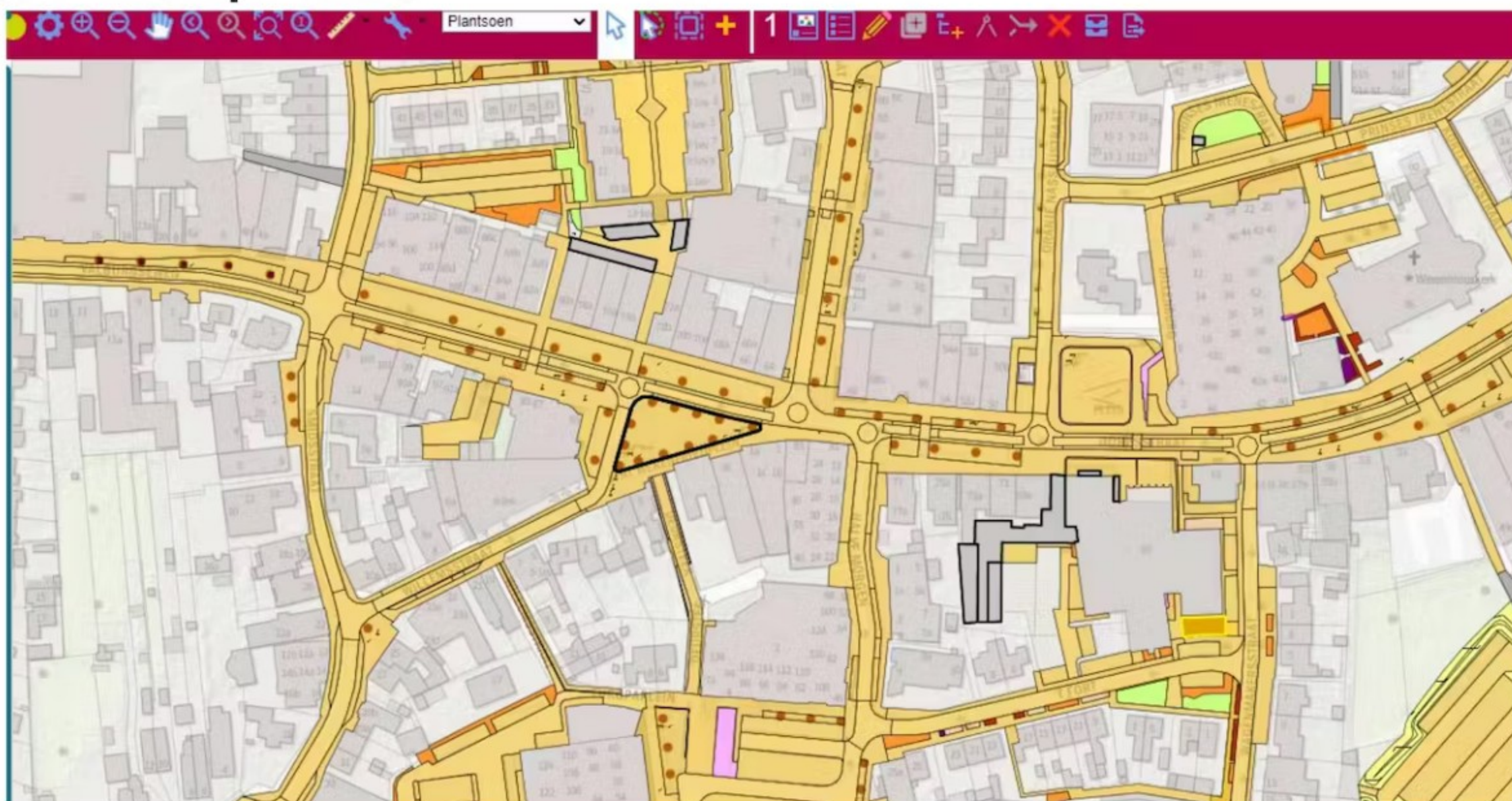

Groenbeheer

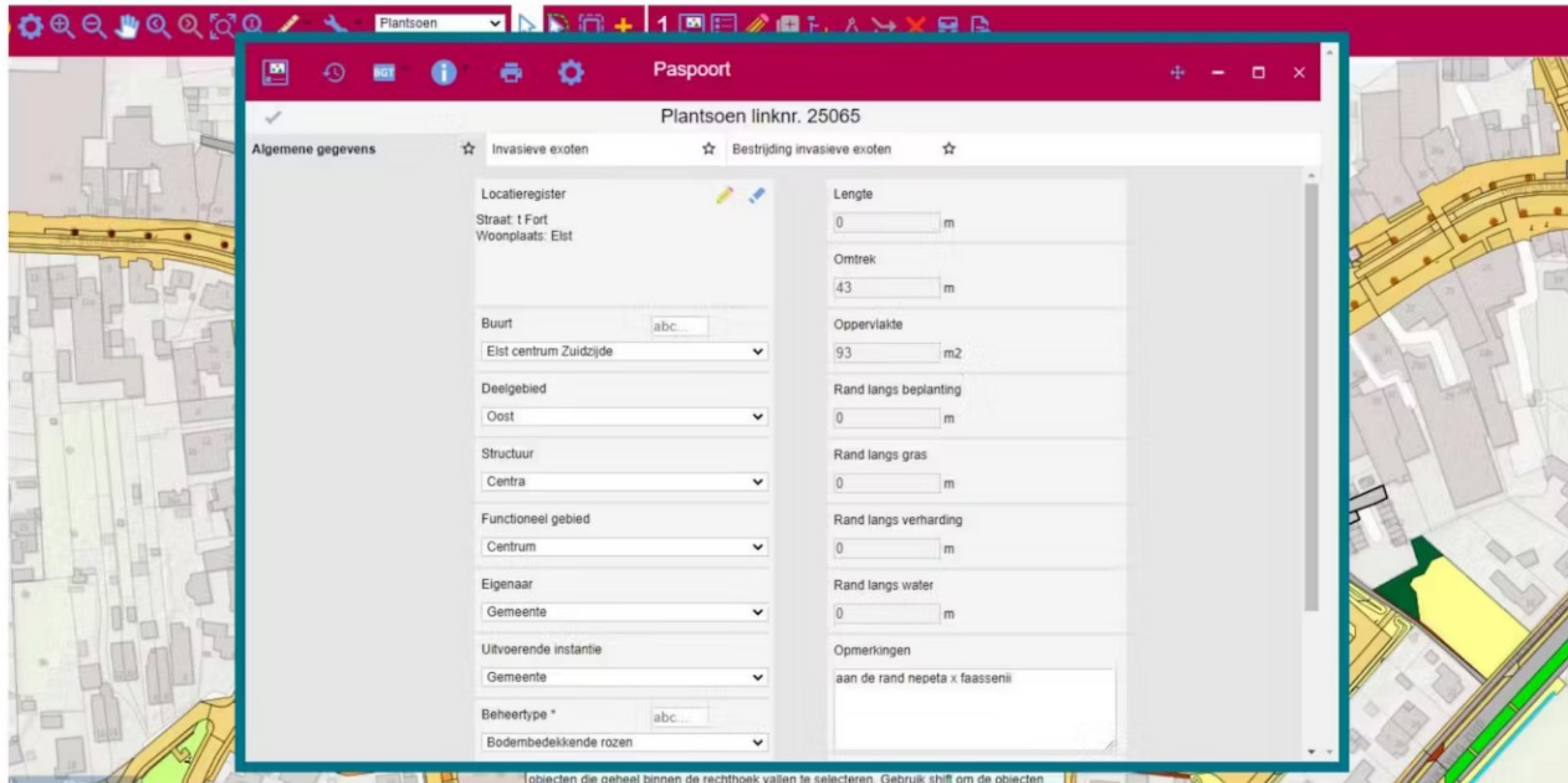
- Hoe beheren we de buitenruimte?
  - Greenpoint

Groenbeheer

- Hoe beheren we de buitenruimte?
  - Greenpoint

Groenbeheer

- Eigen buitendienst
- Onderaannemers
  - Bestekken
  - Beeldmeetlatten

Groen-gras-maaisel op verharding

Classificatie	Beschrijving	Aanwezigheid maaisel > 1 m van grasrand	Aanwezigheid maaisel ≤ 1 m van grasrand
A*	Er ligt geen maaisel op de verharding.	0% per 100 m ² grasrand	0% per 100 m ² grasrand
A	Er ligt weinig maaisel op de verharding.	≤ 3% per 100 m ² grasrand	≤ 5% per 100 m ² grasrand
B	Er ligt redelijk veel maaisel op de verharding.	≤ 5% per 100 m ² grasrand	≤ 20% per 100 m ² grasrand
C	Er ligt veel maaisel op de verharding.	≤ 10% per 100 m ² grasrand	≤ 40% per 100 m ² grasrand
D	Er ligt zeer veel maaisel op de verharding.	> 10% per 100 m ² grasrand	> 40% per 100 m ² grasrand

Groen-gras-bijmaaien rondom obstakels

Classificatie	Beschrijving	Hoogte gras binnen een afstand van 0,3 m van obstakel t.o.v. omliggende grasvegetatie
A*	Grasvegetatie rondom obstakel is niet hoger dan de omliggende grasvegetatie.	< 1,5 x zo hoog
A	Grasvegetatie rondom obstakel is nauwelijks hoger dan de omliggende grasvegetatie.	< 2 x zo hoog
B	Grasvegetatie rondom obstakel is enigszins hoger dan de omliggende grasvegetatie.	< 3 x zo hoog
C	Grasvegetatie rondom obstakel is veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.	> 3 x zo hoog
D	Grasvegetatie rondom obstakel is zeer veel hoger dan de omliggende grasvegetatie.	> 3 x zo hoog

Klimaatverandering en de rol van het groenbeheer

- Hittestress
- Veranderend neerslagpatroon
- Verandering weerpatroon
- Verhogen biodiversiteit

Algemene doelen beheer

- Identiteit
- Gezond en inclusief
- Klimaatadaptatie
- Biodiversiteit
- Duurzaam en circulair
- Veilig

Toekomst

- Meer richten op biodiversiteit
- Kwalitatief hoogwaardigere beplanting
- Veranderend maaibeleid
- Minder onnodige verharding
- Meer ruimte voor groen en water
- Meer gebruik duurzame middelen
- Bewoners betrekken

Duurzaamheid/groen

- Tegelwippen
- Groen Adoptie
- Regentonnen actie
- Bomen schoolpleinen
- Overbetuwe doet
- Klimaatkeet/communicatie

Beplanting

- Meer inheemse beplanting
- Hitte en drooggeminnende planten
- Meer (inheemse) bomen
- Extensief maaien

Project

oktober 2023

- 1000 euro voor nestkastjes
- Ongeveer 50 nestkastjes
- Februari 2024 vrijwilligers nodig
- Ophangen op diverse plekken in de wijk
- Geef aan welke plek een nestkastje voor welke vogel

Voordelen

- Meer mogelijkheden voor vogels om te broeden
- Meer vogels
- Diversiteit vogels
- Redelijk wat geschikte bomen
- Actief beheer insecten

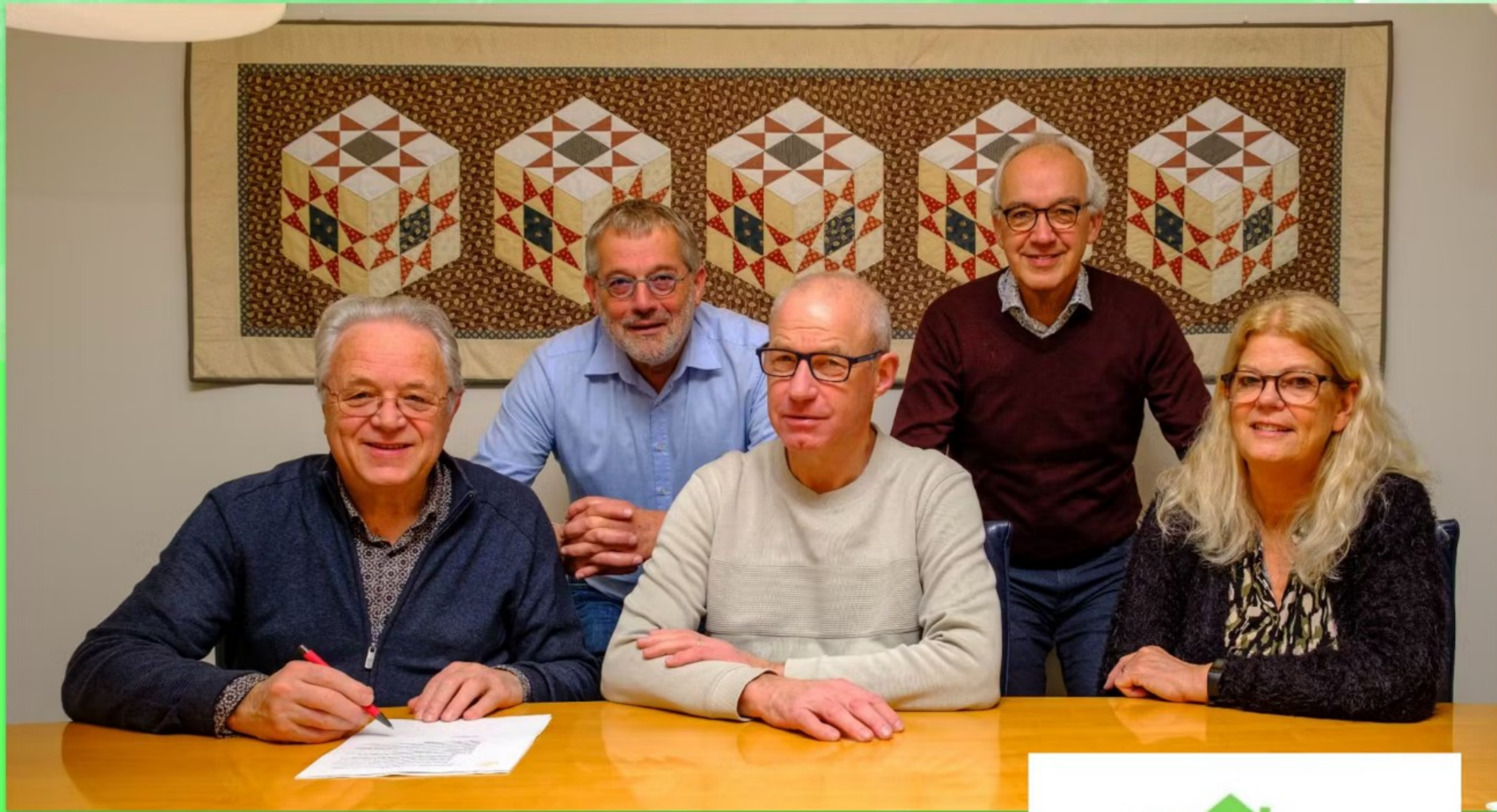

Nadelen

- Nestkastjes zijn nogal prijzig
- Verschillende kastjes voor verschillende vogels
- Kastjes moeten jaarlijks worden gereinigd
- Met een metalen plaatje om de invliegopening ('spechtproof')

We zijn benieuwd naar jullie reacties !

- Waar moeten de nestkastjes komen?
- Voor welke vogels willen we nestkastjes?
- Wie wil meehelpen met ophangen?
- Wie wil meehelpen met aanleg en onderhoud groen?

info@brienshofduurzaam.nl

www.brienshofduurzaam.nl

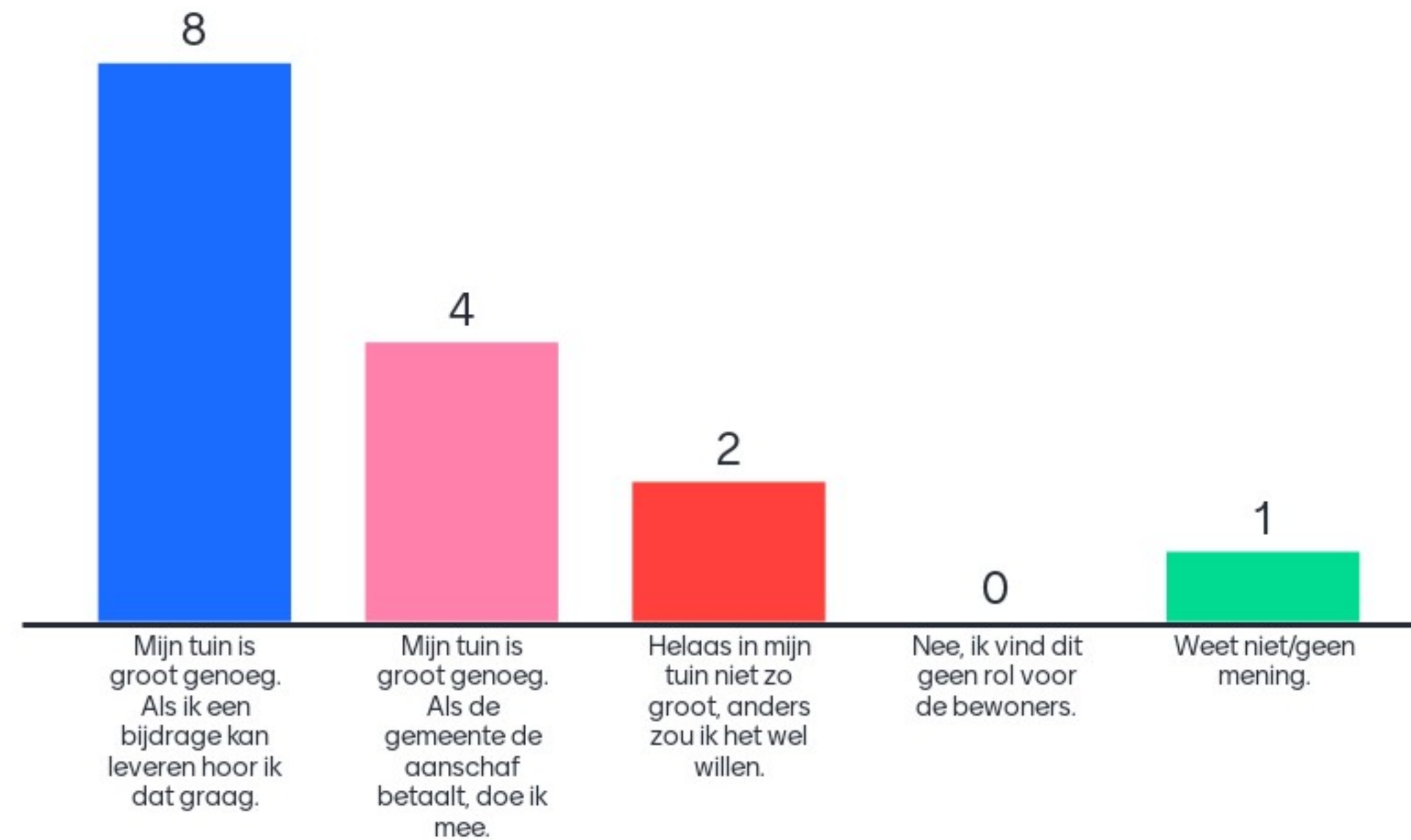

PAUZE

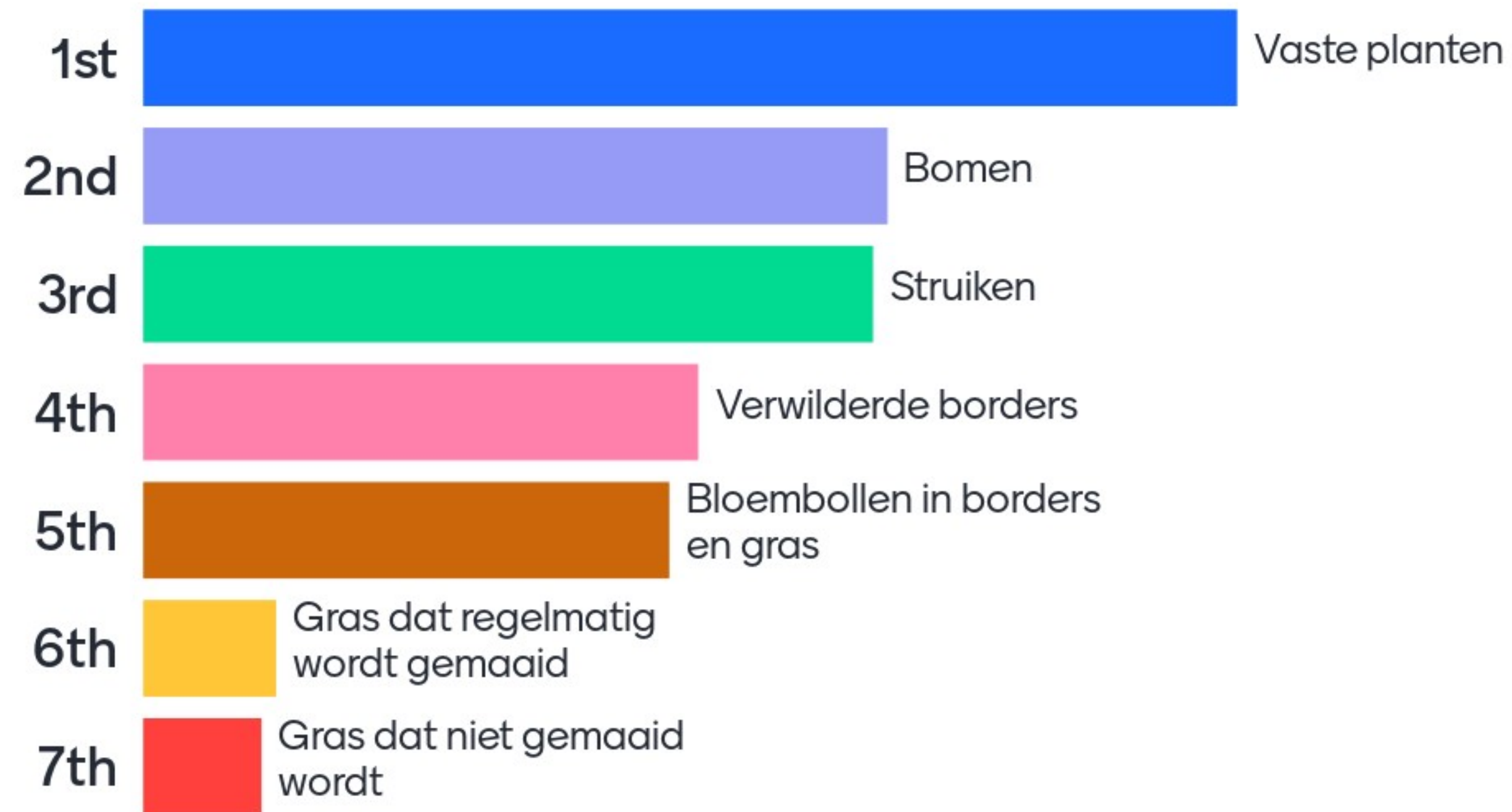
Drankje en hapje voor rekening van de stichting !

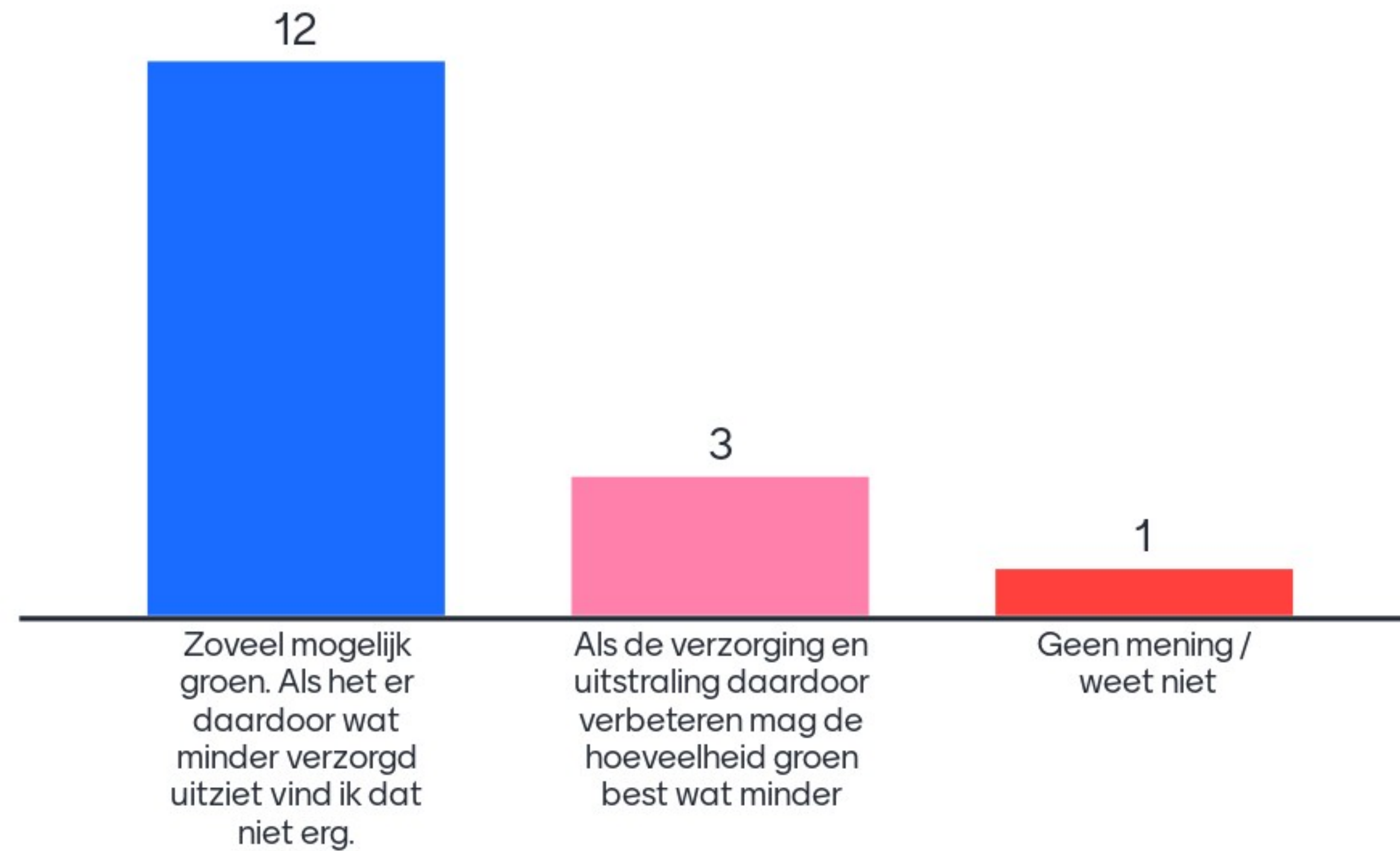
Bepanting kan een verbetering in de straat zijn. Soms is er in een straat te weinig groen en geen ruimte. Wat kun jij daarbij doen?

Wat voor soort beplanting zie je graag in de openbare ruimte?

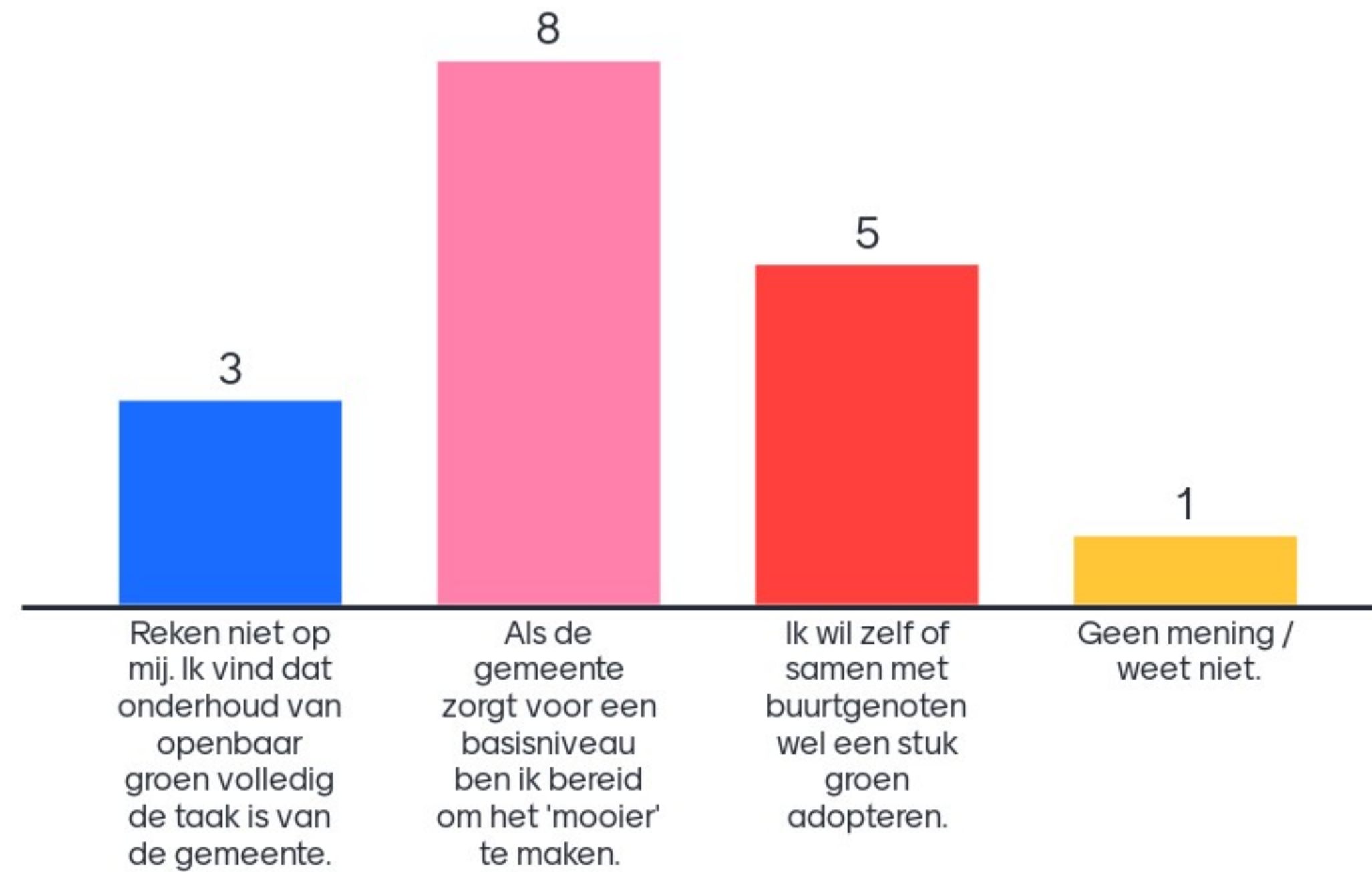

Wat vind je het belangrijkste als het gaat om openbaar groen?

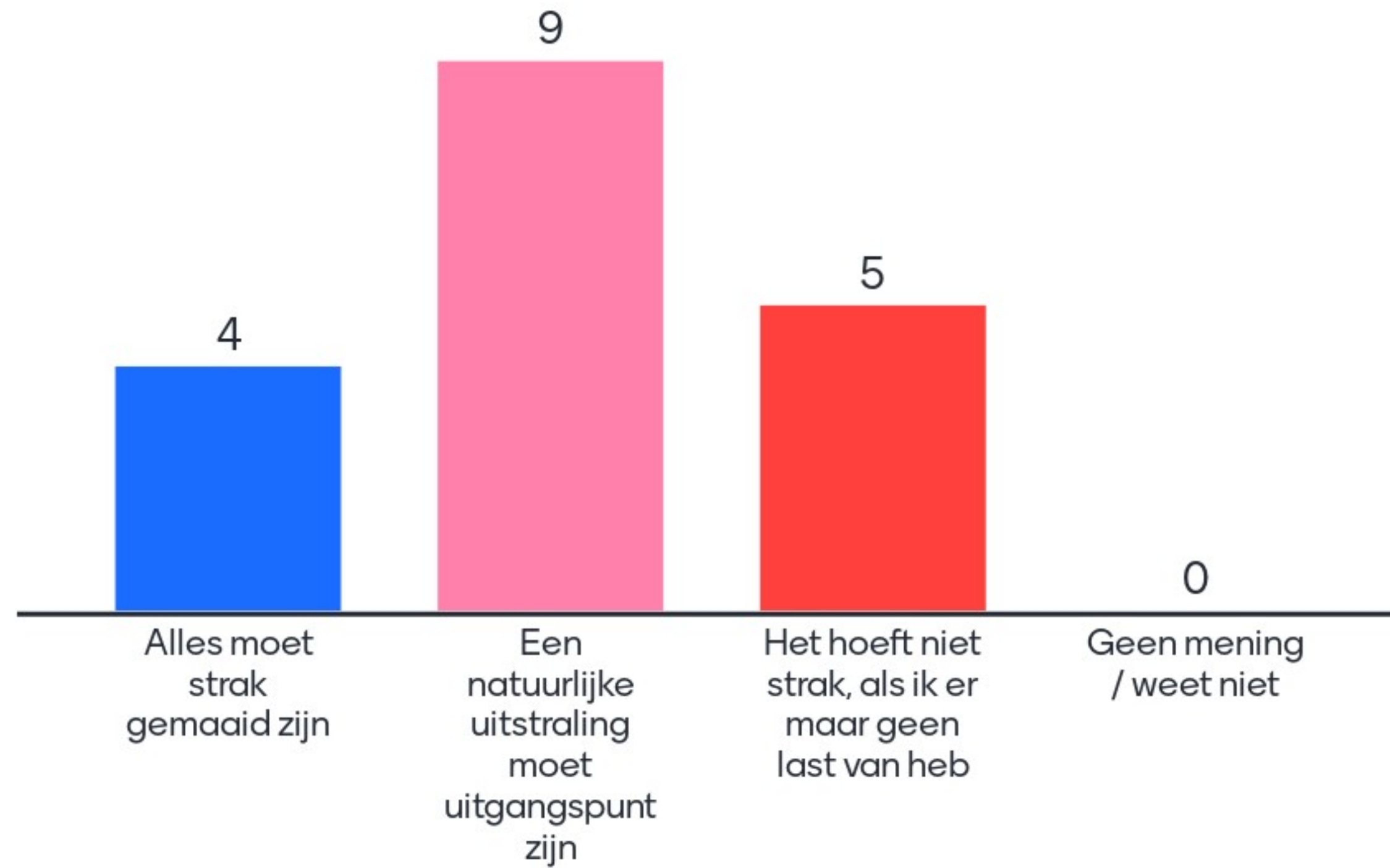

De gemeente kan niet altijd aan de verwachtingen van iedereen voldoen. Wat zou je zelf kunnen betekenen voor het groen in de buurt?

Hoe moet het gras in de wijk onderhouden worden?

Mogelijke antwoorden bij laatste vraag:

Gelaagde beplanting >planten, struiken, bomen

Moestuun

Beplanting tegen droogte en natte bodem

Verzamelen regenwater

Regenpijp afkoppelen

Poreuze bestrating

Temperatuur verlagen met vijver

Gazon aanleggen

Compost maken

Niet spitten maar mulchen

Planten weerbaar maken

Waterdoorlatende bodembedekkers

Vaste planten

Planten in de volle grond

Groen op gevels

Groene daken

Grindkoffer

Waterinfiltratie

Schaduw

Tegels eruit

Grote voegen tussen tegels

Het openbaar groen in de wijk Brienenshof

Drie aandachtsgebieden

Initiatief 1, Henriëtte Roland Holstlaan

- Najaar 2023
- Afgebakend, overzichtelijk
- Veel planten dood, veel onkruid

Realisatie

- Financiën (Gemeente, Overbetuwe Doet)
- Beplantingsplan (Koopman hoveniers)
- Grond verbeteren
- Beplanten
- Onderhoud

KOOPMAN

hoveniers

06 54 21 63 63 - info@koopmanhoveniers.nl

ontwerp - aanleg - onderhoud

Initiatief 2, Taminiausingel – Brienenshofsingel

Initiatief 3, Brienenshofsingel – Groenestraat

voordelen

- Meer afwisseling
- Afgebakende stukken
- Meer biodiversiteit
- Meer insecten en dierenleven.
- Planten beter tegen hitte en droogte
- Zichtlocatie
- Niet meer maaien

Nadelen

- Fraai uitzien/hoge sierwaarde hebben
- Geen beplanting over de bestrating
- Verkeer rijdt door de borders
- Heuvels liggen hoger, meer droogte

Voorwaarden beplanting bij de initiatieven

- Moet er aantrekkelijk uitzien
- Hoogte tot max 70 cm
- Mix van inheemse en uitheemse vaste planten
- Veel (afwisselende) bloeiende vaste planten
- Snel dichtgroeien
- Weinig onderhoud
- Trekt dierenleven aan

Voorwaarden aan planten

- Spatwater- en rijwindbestendig
- Kan tegen strooizout
- Stevig en vandalismebestendig (ook van dieren)
- Winterhard, langlevend en hele jaar sierwaarde
- Niet giftig zijn en ziektevrij
- Niet uitzaaien of overlast veroorzaken
- Bestand tegen natte en droge omstandigheden
- Afwisselende bloeitijd

Welke beplanting spreekt jou meer aan A of B?

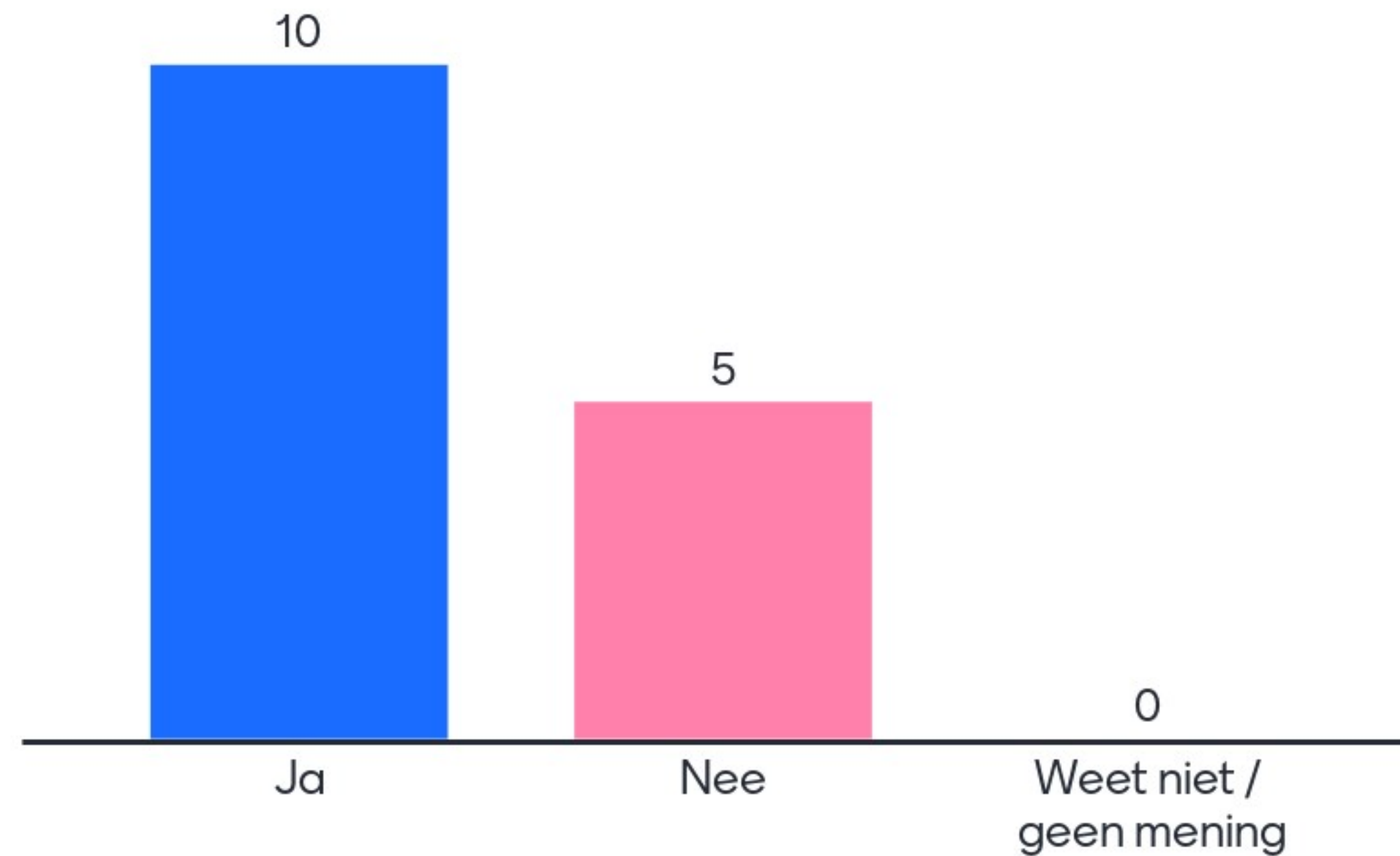

A

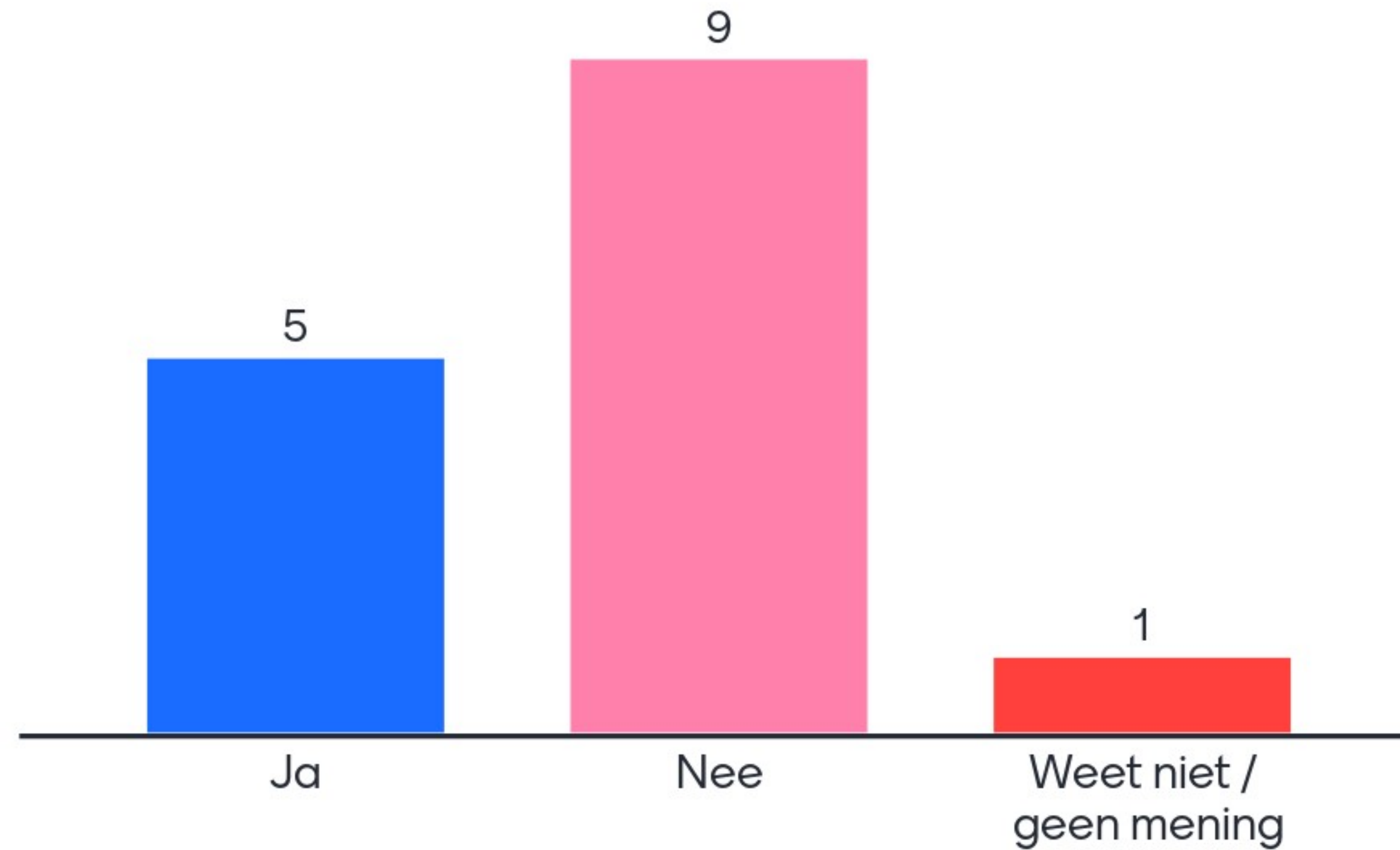

B

Vind je dat wijkbewoners moeten assisteren bij de aanleg van borders onder leiding van een deskundige om kosten te besparen?

Vind je dat wijkbewoners ook actief moeten zijn bij het onderhoud van de borders?

MAAK
je Wijk.

Hoe nu verder?

Buurtbewoners worden op de hoogte gehouden

- Buurtbewoners worden bij de initiatieven betrokken
- Meld je aan als vrijwilliger
- Schrijf je ideeën over de inrichting van het groen op een flap

We zijn benieuwd naar jullie reacties !

- Waar moeten de nestkastjes komen?
- Voor welke vogels willen we nestkastjes?
- Wie wil meehelpen met ophangen?
- Wie wil meehelpen met aanleg en onderhoud groen?
- Welke ideeën heb je over de inrichting van het openbaar groen?.

Kies dit jaar voor een Duurzame Kerstboom

en steun

Hof Bredelaar in Elst

Haal je kerstboom af bij Hof bredelaar en lever 'm na de feestdagen weer in. De boom gaat daarna definitief terug in de natuur! En jij geeft hiermee Hof Bredelaar een financieel steuntje in de rug.

**DUURZAME
KERSTBOMEN**

WWW.DUURZAME-KERSTBOMEN.NL

Ook mogelijk
bij boerderij
De Park (Park
Lingezegen)

Stichting
Brienshof
Duurzaam

Bijeenkomst over (openbaar) groenplan in de Brienshof

